

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

Departament Rynku Pracy

Informacja o zatrudnieniu cudzoziemców w Polsce (stan na 1 lipca 2021 r)

Warszawa, Październik 2021

Spis treści

Podstawa prawna zatrudnienia cudzoziemców w Polsce	2
Liczba zezwoleń oraz oświadczeń względem dynamiki PKB w latach 2011-2020.....	3
Zezwolenia na pracę cudzoziemca w 1. półroczu 2021 r.	5
Oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi w 1. półroczu 2021 r.	12
Zezwolenia na pracę sezonową.....	20
Cudzoziemcy w ZUS w 1. połowie 2021 r.	20
Bezrobocie rejestrowane wśród cudzoziemców	21

Podstawa prawna zatrudnienia cudzoziemców w Polsce

1) Podstawą prawną zatrudniania cudzoziemców na terytorium RP są przede wszystkim następujące akty legislacyjne:

- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2021 r., poz. 1100, z późn. zm.)
- ustawa z dnia 12 grudnia 2013 roku o cudzoziemcach (Dz.U. z 2020 r., poz. 35, z późn. zm.)
- akty wykonawcze do wskazanych ustaw,

Określają warunki konieczne do spełnienia w postępowaniu o powierzenie pracy cudzoziemcowi, czyli uzyskanie dostępu do rynku pracy (np. zezwolenia na pracę, zezwolenia na pracę sezonową, pracę na podstawie oświadczenia czy tytułu do zwolnienia z konieczności uzyskania zezwolenia) oraz tytułu pobytowego (zezwolenie na pobyt, wiza lub ruch bezwizowy).

2) Analizując dane o cudzoziemcach należy zwrócić uwagę, że liczba cudzoziemców faktycznie pracujących na podstawie zezwolenia lub wpisu do ewidencji oświadczeń jest niższa niż liczba tych dokumentów (np. dla części cudzoziemców wydano więcej niż jedno zezwolenie lub oświadczenie, cudzoziemiec nie otrzymał wizy lub zrezygnował z przyjazdu do Polski). Z drugiej strony, liczbę pracujących w Polsce cudzoziemców należy powiększyć o osoby, które są zwolnione z konieczności uzyskania zezwolenia na pracę i nie są ujęte w statystykach MRiPS np: obywatele UE, osoby objęte ochroną międzynarodową, osoby posiadające zezwolenie na pobyt stały, lub pobyt rezydenta długoterminowego UE wydanego w RP, Kartę Polaka, studenci i absolwenci studiów stacjonarnych w Polsce oraz niektóre osoby przybywające w ramach łączenia rodzin. W 2020 r. do grupy tej dodano m.in. cudzoziemców przebywających w Polsce na podstawie wiz humanitarnych i wiz z adnotacją „Poland. Business Harbour”, lekarzy, pielęgniarki i ratowników medycznych mających prawo wykonywania zawodu w Polsce. Dane MRiPS nie obejmują także zezwoleń na pobyt czasowy i pracę.

Dane dotyczące pracy cudzoziemców przedstawione w analizie, pochodzą z Centralnego Systemu Analityczno-Raportowego Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Obejmują one przede wszystkim informacje o dokumentach dopuszczających cudzoziemców do polskiego rynku pracy wydanych w 1. połowie 2021 roku.

Liczba zezwoleń oraz oświadczeń względem dynamiki PKB w latach 2011-2020

3) Od kilku lat Polska jest liderem w Europie pod względem przyjazdów cudzoziemców w celu wykonywania pracy. Potwierdzają to dane Eurostatu, który na podstawie informacji z krajów członkowskich Unii Europejskiej oraz państw EFTA publikuje informacje na temat wydanych pierwszych zezwoleń pobytowych. Wg danych za 2020 roku. spośród 598 tys. zezwoleń legalizujących pobyt (tzw. *first permits*) jakie wydały władze RP, 502 tys. dotyczyło zezwoleń w związku z podjęciem pracy. Dane te częściowo korespondują z informacjami dotyczącymi zezwoleń na pracę oraz oświadczeń pracodawców o woli powierzenia pracy cudzoziemcom. Należy mieć świadomość, że kategoria zezwoleń pobytowych jest w znacznym stopniu rozłączna od zbioru będącego przedmiotem niniejszej analizy. Większość cudzoziemców podejmujących zatrudnienie na polskim rynku pracy korzysta z przywileju bezwizowego co z kolei ma odzwierciedlenie w fakcie braku ujęcia w statystykach *first permits* prezentowanego przez Eurostat ([migr_resfirst](#)).

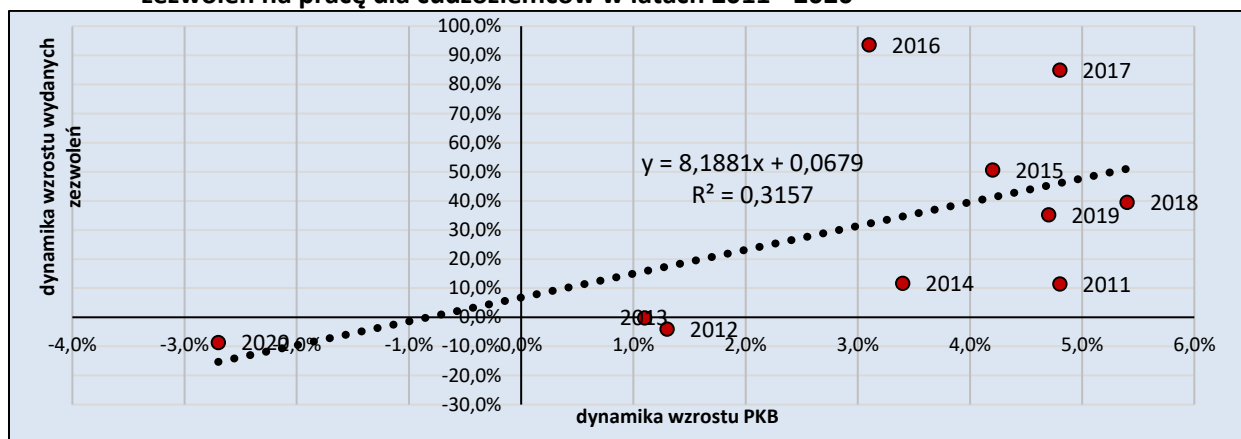
Tabela 1. **Dynamika wzrostu PKB, liczba wydanych zezwoleń, zarejestrowanych oświadczeń oraz zezwoleń legalizujących pobyt w latach 2011-2020** (dane roczne)

lata	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
przyrost PKB	4,80%	1,30%	1,10%	3,40%	4,20%	3,10%	4,80%	5,40%	4,70%	-2,70%
przyrost liczby pierwszych zezwoleń pobytowych (<i>first permits</i>)	6,4%	35,7%	86,8%	29,8%	52,3%	8,2%	17,6%	-5,9%	11,8%	-17,4%
przyrost liczby zezwoleń na pracę dla cudzoziemców	11,40%	-4,10%	-0,20%	11,70%	50,70%	93,60%	85,00%	39,50%	35,30%	-8,60%
przyrost liczby oświadczeń o powierzeniu pracy cudzoziemcom	44,30%	-6,20%	-3,30%	64,40%	101,90%	68,00%	38,80%	-13,30%	3,70%	-7,30%

Źródło: obliczenia własne, Eurostat, dane MRiPS

4) Kryzys gospodarczy wywołany pandemią covid-19 spowodował znaczne zahamowanie tempa wzrostu gospodarczego i skutkowało spadkiem produktu krajowego brutto Polski w 2020 r. Gospodarczy i społeczny lockdown wpłynął również na zmniejszenie liczby rejestrowanych zezwoleń na pracę cudzoziemców oraz oświadczeń pracodawców o powierzeniu pracy cudzoziemcom.

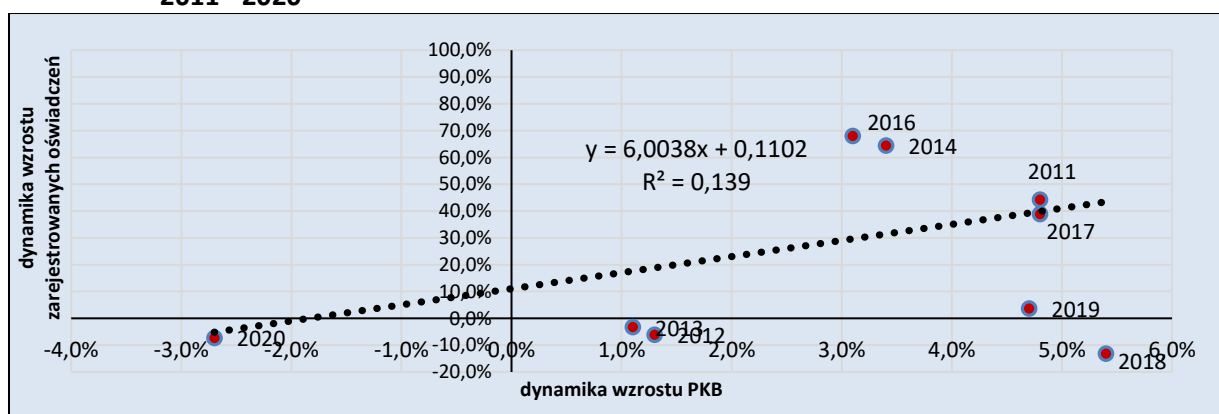
Wykres 1. Zależność pomiędzy dynamiką wzrostu PKB a roczną dynamiką wzrostu liczby wydanych zezwoleń na pracę dla cudzoziemców w latach 2011 - 2020

Źródło: obliczenia własne, Eurostat, dane MRiPS

5) W przypadku rocznej dynamiki wzrostu PKB (oś x, zmienna niezależna) oraz liczby wydanych zezwoleń (oś y, zmienna zależna) widoczna jest dość wyraźna korelacja. Współczynnik korelacji Pearsona przy wykorzystaniu danych zawartych w tabeli 1. wynosi 0,6. Współczynnik regresji α zawarty w równaniu na wykresie 1. można zinterpretować jako średni procentowy przyrost wydanych zezwoleń towarzyszący przyrostowi PKB o 1 pkt. procentowy. Statystyka R^2 jest estymatorem kwadratu współczynnika korelacji między zmiennymi. Wartość 0,3 oznacza niewielki stopień dopasowania modelu regresji do danych co jest wyraźnie odzwierciedlone na wykresie.

Wykres 2. Zależność pomiędzy dynamiką wzrostu PKB a roczną dynamiką wzrostu liczby zarejestrowanych oświadczeń o woli powierzenia pracy dla cudzoziemców w latach 2011 - 2020

Źródło: obliczenia własne, Eurostat, dane MRiPS

Korelacja dynamiki wzrostu PKB oraz zarejestrowanych oświadczeń jest niższa niż w przypadku zezwoleń na pracę. Współczynnik Pearsona wynosi w tym przypadku 0,4 zaś współczynnik $R^2 = 0,139$.

Zezwolenia na pracę cudzoziemca w 1. półroczu 2021 r.

6) Zezwolenie na pracę cudzoziemca wydaje wojewoda. Pracodawca składa wypełniony wniosek o wydanie zezwolenia na pracę cudzoziemca na terytorium RP wraz m.in. z informacją starosty o wyniku testu rynku pracy (jeśli jest wymagana), we właściwym Urzędzie Wojewódzkim. Ustawowy czas na wydanie decyzji w sprawach nie wymagających wyjaśnień wynosi 30 dni. Zezwolenie na pracę typu A (najpowszechniej wykorzystywane, dotyczące cudzoziemca wykonującego pracę u pracodawcy mającego siedzibę w Polsce) wydawane jest przez wojewodę na okres – co do zasady - do 3 lat. Jeśli cudzoziemiec przebywa za granicą i nie ma ważnego dokumentu pobytowego, to składa on wniosek o wydanie wizy w polskim konsulacie (ew. wjeżdża w ramach ruchu bezwizowego, co pozwala na pobyt i pracę do 3 miesięcy, po tym terminie cudzoziemiec musi uzyskać zezwolenie na pobyt). Zezwolenie na pracę dotyczy wszystkich sekcji PKD poza tymi, które zostały określone jako sezonowe (gdzie obowiązuje zezwolenie na pracę sezonową wydawane przez starostę).

7) W pierwszym półroczu 2021 r. zostało wydanych 233,8 tys. zezwoleń na pracę cudzoziemca, co stanowiło wzrost o 17,9% w stosunku do analogicznego okresu rok wcześniej. Dane Ministerstwa dotyczące zezwoleń na pracę wydanych wskazują na powrót, po okresie gospodarczego lockdownu spowodowanego pandemią Covid-19 w 2020 r, do tendencji wzrostowej. Dynamika wzrostu w porównaniu do danych półrocznych z lat 2015-2019, zmniejszyła się. Warto jednocześnie odnotować, że nominalnie liczba wydanych zezwoleń na pracę cudzoziemców w połowie 2021 r. była najwyższa względem lat wcześniejszych.

Tabela 2. Liczba zezwoleń na pracę wydanych w I. półroczach lat 2014 – 2021 oraz stopa wzrostu w analogicznym okresie w kolejnych latach

lata	liczba wydanych zezwoleń	zmiana (%) w stosunku do roku poprzedniego
2014	21 335	16,5%
2015	25 259	18,4%
2016	51 513	103,9%
2017	108 177	110,0%
2018	147 981	36,8%
2019	217 297	46,8%
2020	198 301	-8,7%
2021	233 846	17,9%

Źródło: Centralny Systemu Analityczno-Raportowego MRiPS

8) Zatrudnianie cudzoziemców staje się coraz bardziej równomierne w skali kraju. W połowie lat 2014-2015 województwo mazowieckie skupiało ponad połowę zezwoleń na pracę. W połowie bieżącego roku jego udział wynosił natomiast 20,8% odpowiadało ponad 48,3 tys.

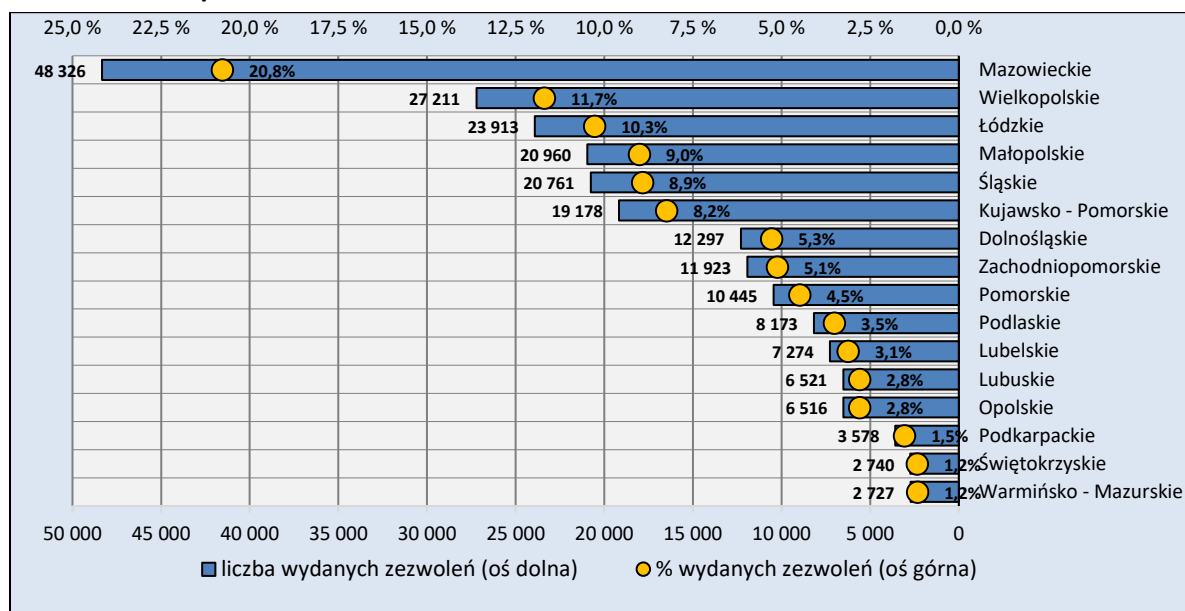
wystawionych zezwoleń . Do województw, których udział w ostatnich latach znacząco wzrósł, należą: łódzkie, śląskie i wielkopolskie. Województwem z najmniejszym procentowym udziałem w strukturze zezwoleń na pracę dla cudzoziemców należy świętokrzyskie.

Tabela 3. Struktura zezwoleń na pracę według województw w I. półroczach lat 2014 – 2021

Województwo	lata							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba wydanych zezwoleń na pracę ogółem	21 335	27 193	51 513	108 177	147 981	217 297	198 301	233 846
Dolnośląskie	5,3%	4,7%	8,7%	4,8%	7,5%	6,3%	5,1%	5,3%
Kujawsko-pomorskie	2,3%	4,7%	5,0%	3,7%	7,7%	8,5%	7,3%	8,2%
Lubelskie	3,2%	2,5%	2,4%	2,1%	2,2%	2,7%	3,6%	3,1%
Lubuskie	3,1%	4,7%	3,2%	3,1%	3,3%	3,7%	4,0%	2,8%
Łódzkie	2,3%	2,0%	3,0%	6,4%	9,8%	8,9%	9,3%	10,3%
Małopolskie	5,5%	8,5%	11,0%	9,3%	6,9%	8,0%	10,1%	9,0%
Mazowieckie	57,9%	51,0%	39,9%	34,0%	25,8%	20,2%	14,6%	20,8%
Opolskie	1,7%	2,0%	2,2%	2,1%	2,5%	2,5%	3,5%	2,8%
Podkarpackie	1,5%	2,0%	1,4%	1,4%	1,3%	2,2%	1,9%	1,5%
Podlaskie	0,7%	0,9%	0,7%	1,0%	1,5%	1,9%	2,9%	3,5%
Pomorskie	3,8%	5,6%	7,0%	5,4%	5,9%	6,9%	5,7%	4,5%
Śląskie	3,1%	2,6%	4,1%	9,1%	6,6%	7,5%	9,0%	8,9%
Świętokrzyskie	0,7%	0,6%	0,9%	1,4%	1,1%	1,6%	1,4%	1,2%
Warmińsko-mazurskie	0,9%	1,0%	0,8%	1,9%	1,7%	2,2%	1,6%	1,2%
Wielkopolskie	6,2%	6,0%	7,2%	9,8%	11,3%	11,6%	13,1%	11,7%
Zachodniopomorskie	1,7%	1,3%	2,5%	4,5%	4,7%	5,2%	6,8%	5,1%

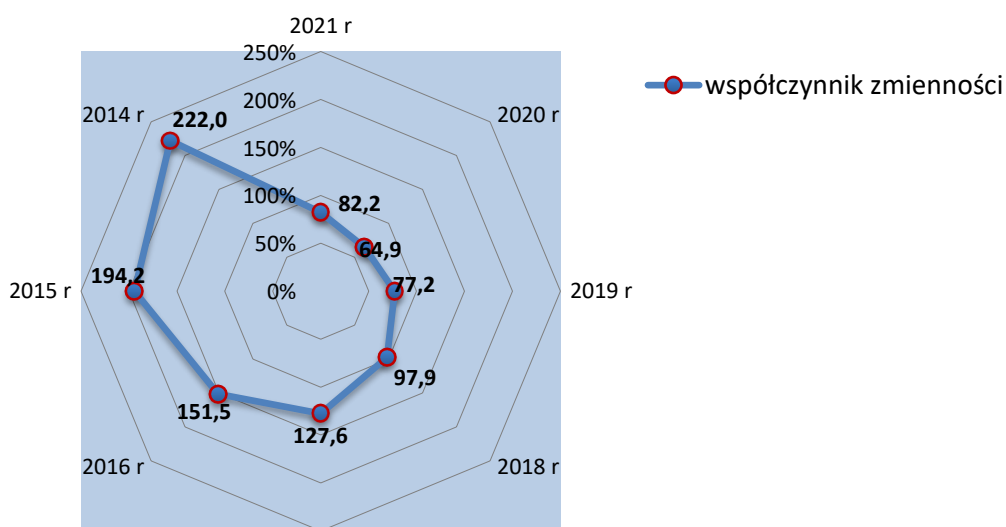
Źródło: Centralny Systemu Analityczno-Raportowego MRiPS

Wykres 3. Liczba oraz struktura wydanych zezwoleń na pracę dla cudzoziemców wg województw w 1. półroczu 2021 r.

Źródło: Centralny Systemu Analityczno-Raportowego MRiPS

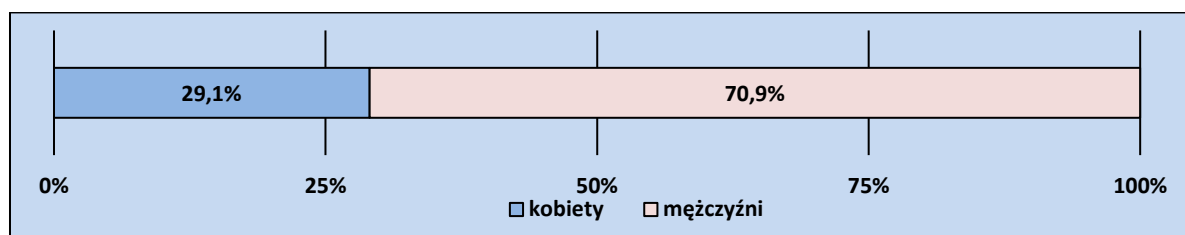
Wykres 4. Współczynnik zmienności wojewódzkiego rozkładu zezwoleń na pracę cudzoziemców w 1. półroczach lat 2014 – 2021 (dane %)

Źródło: Centralny System Analityczno-Raportowy MRiPS

9) Współczynnik zmienności, definiowany jako relacja odchylenia standardowego do średniej wojewódzkiej liczby wystawionych zezwoleń na pracę dla cudzoziemców, potwierdza postępujące zwiększenie jednorodności wojewódzkiej. W przypadku lat 2014 – 2017 można mówić o bardzo silnej zmienności badanej cechy (współczynnik >100) – największy wpływ miało wspomniane już w analizie Mazowsze kumulujące od 57,9% w 2014 r. do 30,4% w 2017 krajowej liczby zezwoleń na pracę.

Wykres 5. Struktura zezwoleń na pracę według płci cudzoziemców

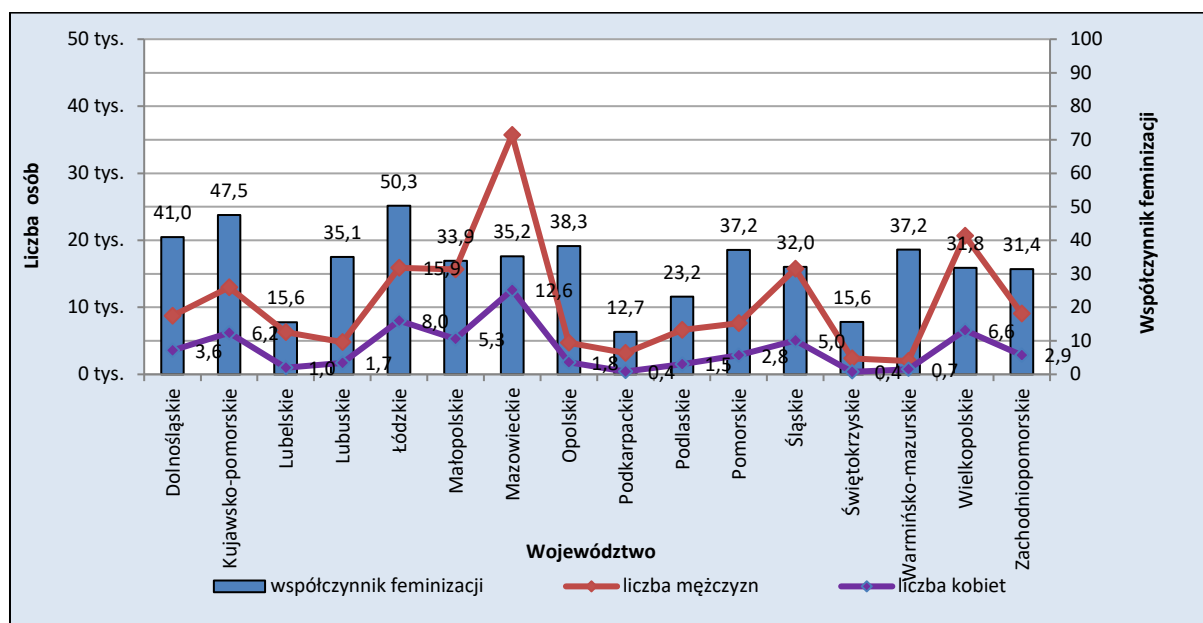

Źródło: Centralny System Analityczno-Raportowy MRiPS

10) Zdecydowana większość zezwoleń na pracę cudzoziemców została w 1. połowie 2021 r. wystawiona dla mężczyzn (prawie 71 %).

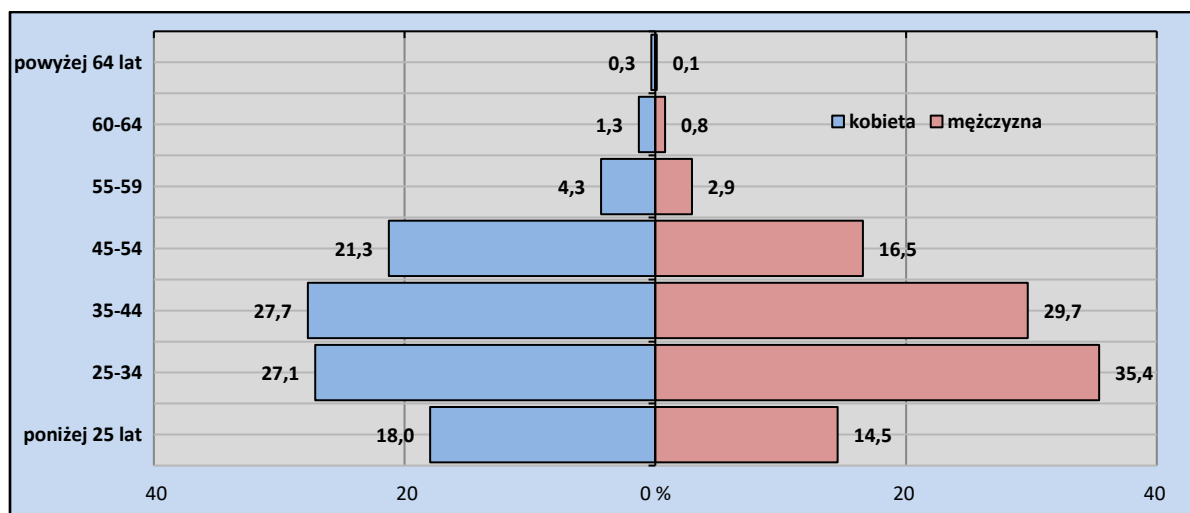
Wykres 6. Liczba zezwoleń wystawionych dla cudzoziemców wg płci w układzie wojewódzkim oraz współczynnik feminizacji

Źródło: Centralny Systemu Analityczno-Raportowego MRiPS

11) Rozkład płci cudzoziemców którym zostały wystawione zezwolenia na pracę charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem terytorialnym. W skali kraju liczba kobiet z zezwoleniami na pracę przypadająca na 100 analogicznych mężczyzn wynosi 35,1. W ujęciu wojewódzkim najwyższy współczynnik feminizacji odnotowany został w województwie łódzkim – 50,3 (na 15,9 tys. mężczyzn przypadało 8 tys. kobiet), najniższy zaś w województwie podkarpackim – 12,7.

Wykres 7. Struktura wieku i płci cudzoziemców, którym wystawiono zezwolenia na pracę w 1. półroczu 2021 r. (dane w %)

Źródło: Centralny Systemu Analityczno-Raportowego MRiPS

12) Mediana wieku ogółu cudzoziemców, którym przyznano zezwolenia na pracę w 1. połowie 2021 r. mieściła się w przedziale 35-44 lat. Rozkład wieku i płci wskazuje, że w przypadku mężczyzn – cudzoziemców najliczniejsza była subpopulacja w przedziale 25-34 lat (35,4%), zaś w przypadku kobiet w przedziale 35-44 lat (27,7%).

13) Dane dotyczące struktury zezwoleń na pracę według obywatelstwa cudzoziemca wskazują na niezmiennie dominujący udział obywateli Ukrainy wśród cudzoziemców, dla których wydawane są zezwolenia na pracę. W 1 połowie 2021 r. dla obywateli Ukrainy wydanych zostało 159340 zezwoleń na pracę (68,5% ogółu, natomiast rok wcześniej było to 4,7 punktu procentowego więcej). Patrząc na wartości bezwzględne, mamy do czynienia ze wzrostem w liczbie zezwoleń na pracę dotyczących obywateli Ukrainy względem roku poprzedniego (145067 w 1. połowie 2020 r. - czas gospodarczego lockdownu), ale nadal jest to wielkość niższa niż w połowie 2019 r. (wystawiono wtedy 162421 zezwoleń dla obywateli Ukrainy).

Tabela 4. **Struktura zezwoleń na pracę cudzoziemców wydanych w 1. półroczach 2016- 2021 r. według 10 najliczniej reprezentowanych w danym roku obywatelstw (w%)**

lata											
2016		2017		2018		2019		2020		2021	
Ukraina	82,8%	Ukraina	84,5%	Ukraina	74,4%	Ukraina	74,7%	Ukraina	73,2%	Ukraina	68,5%
Białoruś	3,5%	Białoruś	4,1%	Nepal	6,2%	Białoruś	6,0%	Białoruś	6,2%	Białoruś	7,1%
Mołdowa	2,3%	Mołdawia	1,9%	Białoruś	5,6%	Nepal	2,9%	Gruzja	2,1%	Indie	2,4%
Indie	1,6%	Nepal	1,5%	Indie	2,5%	Indie	2,0%	Indie	2,1%	Nepal	2,0%
Chiny (bez Tajwanu)	1,1%	Indie	1,1%	Bangladesz	2,0%	Bangladesz	1,9%	Mołdawia	2,0%	Uzbekistan	1,9%
Nepal	0,9%	Bangladesz	0,7%	Mołdawia	1,8%	Mołdawia	1,7%	Uzbekistan	1,9%	Filipiny	1,8%
Rosja	0,8%	Rosja	0,7%	Azerbejdżan	1,0%	Gruzja	1,5%	Filipiny	1,7%	Gruzja	1,8%
Uzbekistan	0,8%	Chiny	0,6%	Uzbekistan	0,6%	Filipiny	1,3%	Nepal	1,2%	Mołdawia	1,8%
Turcja	0,5%	Turcja	0,6%	Gruzja	0,6%	Uzbekistan	1,2%	Bangladesz	1,0%	Indonezja	1,5%
Serbia	0,5%	Uzbekistan	0,6%	Filipiny	0,6%	Azerbejdżan	0,8%	Wietnam	0,8%	Rosja	1,2%
razem	94,8%	razem	96,1%	razem	95,3%	razem	94,1%	razem	92,1%	razem	90,1%

Źródło: Centralny Systemu Analityczno-Raportowego MRiPS

14) Dane dotyczące liczby wydawanych zezwoleń na pracę cudzoziemca wskazują na zauważalne zmiany w strukturze sekcji PKD¹. Z najistotniejszych z punktu widzenia zatrudniania cudzoziemców sekcji (w strukturze zezwoleń na pracę według tej kategorii udział powyżej 10% - 4 kategorie spełniające ten warunek kumulują zarówno w 1. połowie 2020 r. jak i w 1. połowie 2021 r. ponad 87% wszystkich zezwoleń) spadek, zarówno w wartościach bezwzględnych i pod względem udziału w strukturze, zanotowano w przypadku gospodarstw domowych zatrudniających pracowników.

¹ Analiza zezwoleń na pracę w podziale na sekcje PKD została dokonana w oparciu o dane z Centralnego Systemu Analityczno-Raportowego MRiPS. Dane oficjalne zawierają tylko wybrane sekcje i część zezwoleń nie jest w ogóle przyporządkowywana do sekcji PKD.

Najwięcej zezwoleń na pracę w okresie do lipca 2021 r. wydano dla podmiotów działających w ramach następujących sekcji PKD: działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, przetwórstwo przemysłowe, budownictwo, transport i gospodarka magazynowa.

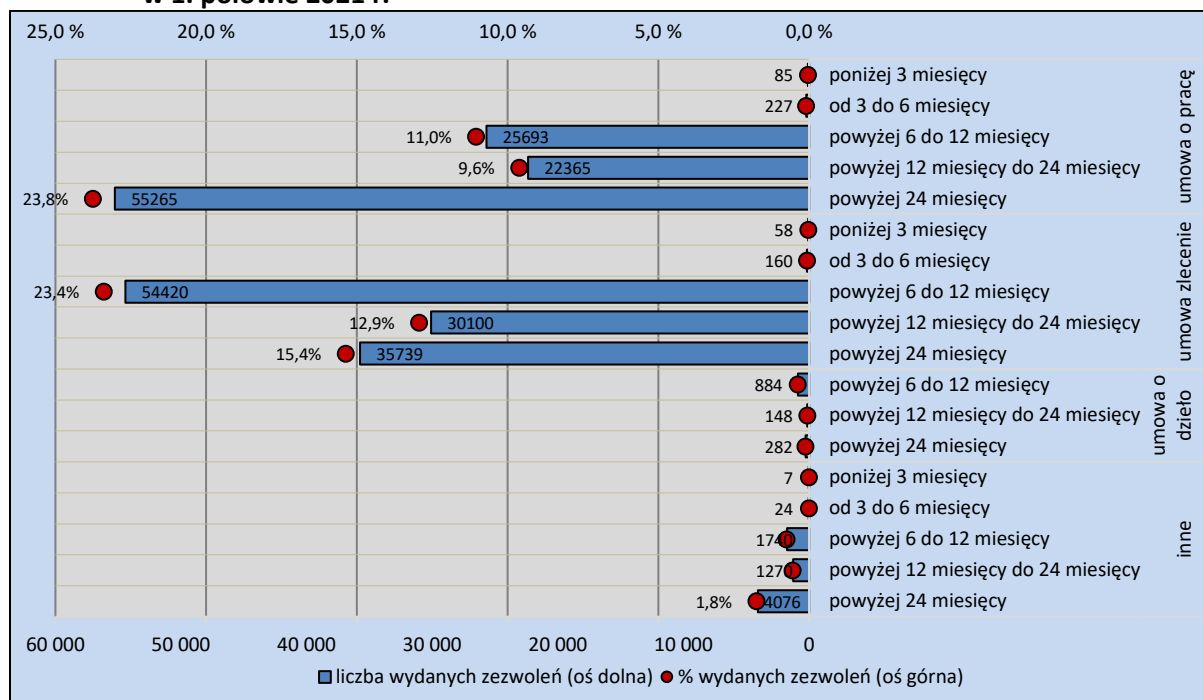
15) W ramach dominującej w ostatnich latach sekcji N (działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca) cudzoziemcy zatrudniani są głównie przez agencje pracy tymczasowej. Prawie 56% zezwoleń w ramach tej sekcji dotyczyło podmiotów działających w ramach działu: pracownicy wykonujący prace proste.

Tabela 5. **Struktura zezwoleń na pracę według sekcji PKD w 1. półroczach 2020-2021** (dane w %)

Sekcje PKD	lata	
	2020	2021
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	22,4	23,2
Przetwórstwo przemysłowe	24,4	22,7
Budownictwo	23,2	21,7
Transport i gospodarka magazynowa	17,3	20,3
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	3,5	2,8
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	3,2	2,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1	1,3
Pozostała działalność usługowa	0,7	1,1
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1,1	1
Informacja i komunikacja	0,9	1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1	0,8
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0,4	0,5
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0,4	0,3
Edukacja	0,1	0,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0,2	0,2
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0,1	0,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0,1	0,1
Razem	100%	100%

Źródło: Centralny Systemu Analityczno-Raportowego MRiPS

Wykres 8. Wydane zezwolenia na pracę w zależności od rodzaju oraz długości zawartej umowy w 1. połowie 2021 r.

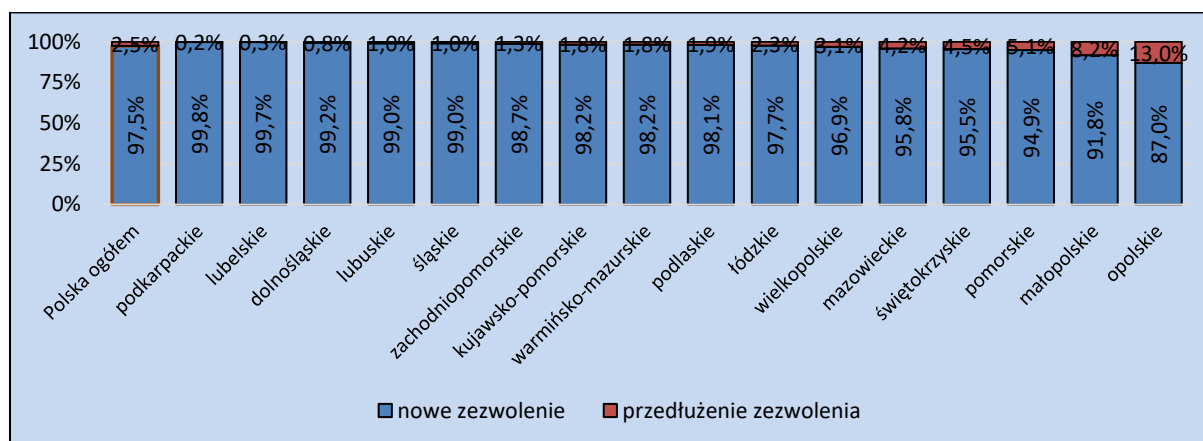

Źródło: Centralny Systemu Analityczno-Raportowego MRiPS

16) Większość (51,8%) zezwoleń na pracę cudzoziemców łączyła się formą zatrudnienia na umowę zlecenie. W kategorii tej niemal 100% zawierana była na okres powyżej 6 miesięcy. Druga najpopularniejsza forma stosunku pracy zawierana była na umowę o pracę (44,6%). Wśród umów o pracę większość (53,3%) dotyczyła umów na okres powyżej 24 miesięcy.

17) W I połowie 2021 r. odsetek decyzji, które nie oznaczały przedłużenia zezwolenia na pracę, ale były nowymi zezwoleniami wynosił 97,5%.

Wykres 9. Struktura zezwoleń w podziale na przedłużone oraz nowe

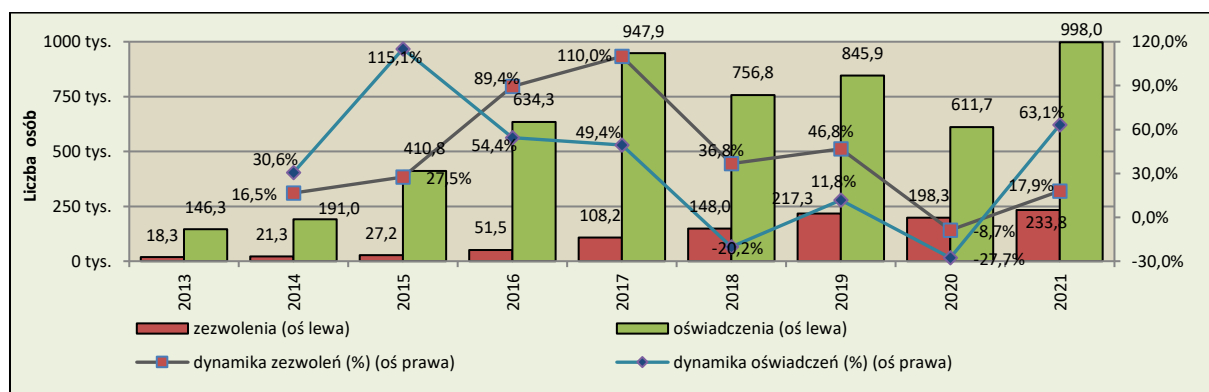
Źródło: Centralny Systemu Analityczno-Raportowego MRiPS

Oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi w 1. półroczu 2021 r.

18) Rozwiązanie to (zwane inaczej „procedurą oświadczeniową” lub „uproszczoną”) dotyczy obywateli 6 państw: Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Rosji i Ukrainy. Pozwala ono uzyskać zgodę na wykonywanie pracy – bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę - przez 6 miesięcy w ciągu kolejnych 12 miesięcy w działach gospodarki (podklasach PKD) niezwiązanych z pracami sezonowymi. Warunkiem skorzystania z procedury uproszczonej jest otrzymanie przez pracodawcę wpisu do ewidencji oświadczeń w powiatowym urzędzie pracy oraz posiadanie przez cudzoziemca dokumentu potwierdzającego tytuł pobytowy w RP. Aby uzyskać wpis do ewidencji oświadczeń, pracodawca składa oświadczenie w powiatowym urzędzie pracy. W ciągu 7 dni roboczych od dnia otrzymania oświadczenia starosta wpisuje oświadczenie do ewidencji oświadczeń (w sprawach wymagających dodatkowych wyjaśnień jest to 30 dni) lub w drodze decyzji administracyjnej odmawia wpisu. Jeśli cudzoziemiec przebywa za granicą i nie ma ważnego dokumentu pobytowego, to składa on wniosek o wydanie wizy w polskim konsulacie (ew. wjeżdża w ramach ruchu bezwizowego, co pozwala na pobyt i pracę do 3 miesięcy, po tym terminie cudzoziemiec musi uzyskać np. zezwolenie na pobyt).

19) W przeciągu ostatniego roku liczba oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy urosła ponad trzykrotnie szybciej niż liczba zezwoleń na pracę. Stosunek liczby zezwoleń do liczby oświadczeń wynosił w połowie 2021 r. ponad 1:4 a w 2014 r. prawie 1:9. Jednocześnie wyraźniejszy jest wpływ pandemii covid-19 na wyraźniejsze zmniejszenie się liczby zarejestrowanych oświadczeń (-27,7%) niż zezwoleń na pracę (-8,7%) w I połowie 2020 roku.

Wykres 10. Liczba oświadczeń oraz liczba zezwoleń na pracę zarejestrowanych/wydanych w 1. półroczach lat 2013 - 2021

Źródło: Centralny Systemu Analityczno-Raportowego MRiPS

20) W 1. połowie 2021 r. zarejestrowano ponad 998 tys. oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi. W stosunku do analogicznego okresu w roku 2020 nastąpił wzrost liczby rejestrowanych oświadczeń o ponad 63%.

Tabela 6. Liczba oświadczeń zarejestrowanych przez powiatowe urzędy pracy w 1. półroczach lat 2011-2021 oraz stopa wzrostu w kolejnych latach

lata	liczba oświadczeń	zmiana (%) w stosunku do roku poprzedniego
2011	163984	
2012	160276	-2,3%
2013	146253	-8,7%
2014	190977	30,6%
2015	410808	115,1%
2016	634321	54,4%
2017	947917	49,4%
2018	756812	-20,2%
2019	845929	11,8%
2020	611727	-27,7%
2021	998002	63,1%

Źródło: Oficjalne statystyki opracowywane przez MRPiPS

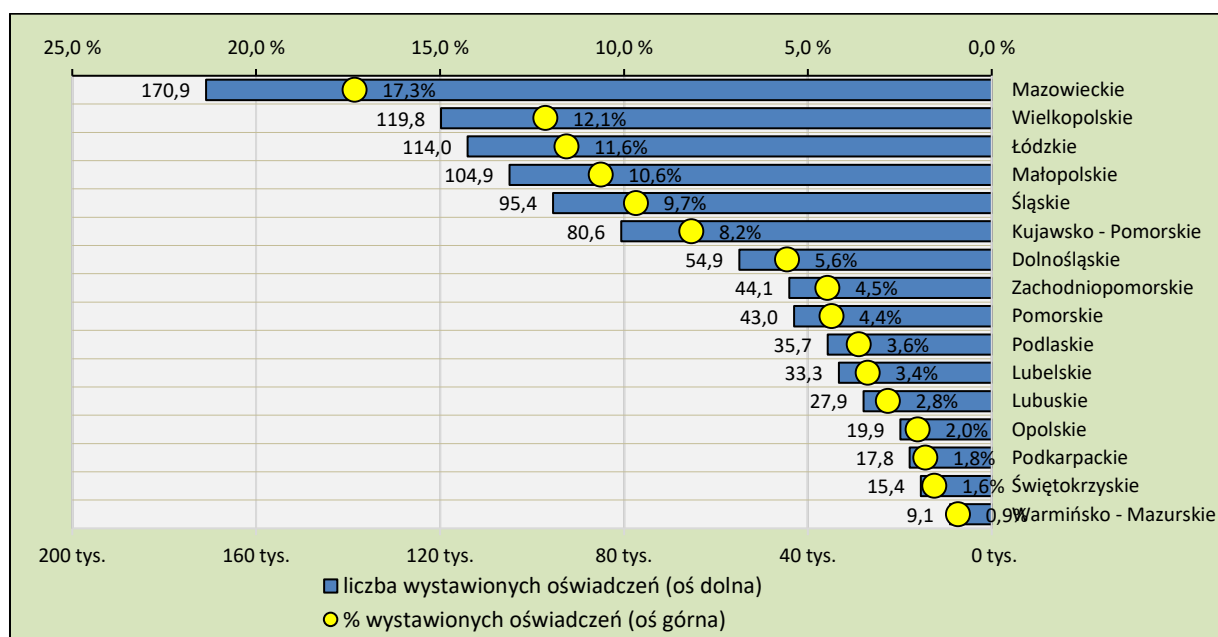
21) W ostatnich latach obserwowana jest dekoncentracja oświadczeń pod względem terytorialnym. W pierwszym półroczu 2017 r. prawie 1/4 oświadczeń rejestrowana była w powiatach województwa mazowieckiego a w analogicznym okresie 2021 r. jedynie 17,3%. Choć wciąż obserwujemy znaczący udział województwa mazowieckiego w rejestrowanych oświadczeniach), coraz bardziej rośnie udział innych województw – szczególnie dolnośląskiego (12,1%), wielkopolskiego (11,6%) oraz (10,6%).

Tabela 7. Struktura oświadczeń zarejestrowanych w pierwszych półroczach 2017 – 2021 według województw (%)

Województwa	Oświadczenia				
	2017	2018	2019	2020	2021
Dolnośląskie	11,3%	10,5%	11,4%	11,0%	12,1%
Kujawsko - Pomorskie	3,6%	4,2%	4,2%	4,1%	3,4%
Lubelskie	5,3%	2,1%	2,4%	2,4%	2,0%
Lubuskie	3,9%	5,7%	4,5%	4,1%	5,6%
Łódzkie	7,6%	8,2%	8,7%	8,8%	10,6%
Małopolskie	7,7%	7,8%	6,1%	5,5%	4,4%
Mazowieckie	24,6%	15,4%	18,8%	20,3%	17,3%
Opolskie	2,0%	3,8%	5,2%	5,0%	3,6%
Podkarpackie	0,9%	1,4%	1,4%	1,5%	1,6%
Podlaskie	1,1%	1,7%	2,1%	2,2%	1,8%
Pomorskie	6,8%	8,7%	7,9%	8,4%	8,2%
Śląskie	8,0%	12,3%	10,7%	8,8%	9,7%
Świętokrzyskie	2,3%	1,6%	1,2%	1,2%	0,9%
Warmińsko - Mazurskie	1,1%	1,7%	1,8%	2,3%	2,8%
Wielkopolskie	9,7%	11,2%	9,3%	10,4%	11,6%
Zachodniopomorskie	4,1%	3,7%	4,2%	4,0%	4,5%
suma	100%	100%	100%	100%	100%

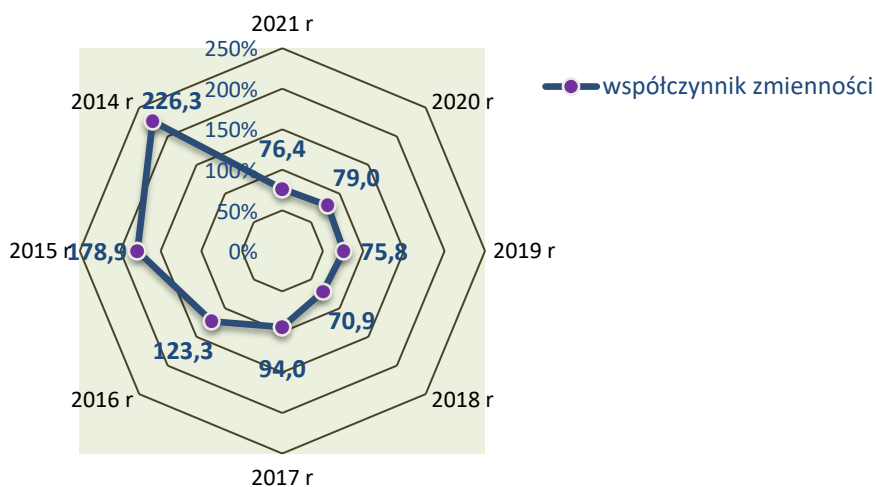
Źródło: Oficjalne statystyki opracowywane przez MRPiPS

Wykres 11. Liczba oraz struktura zarejestrowanych oświadczeń dla cudzoziemców wg województw w 1. półroczu 2021 r.

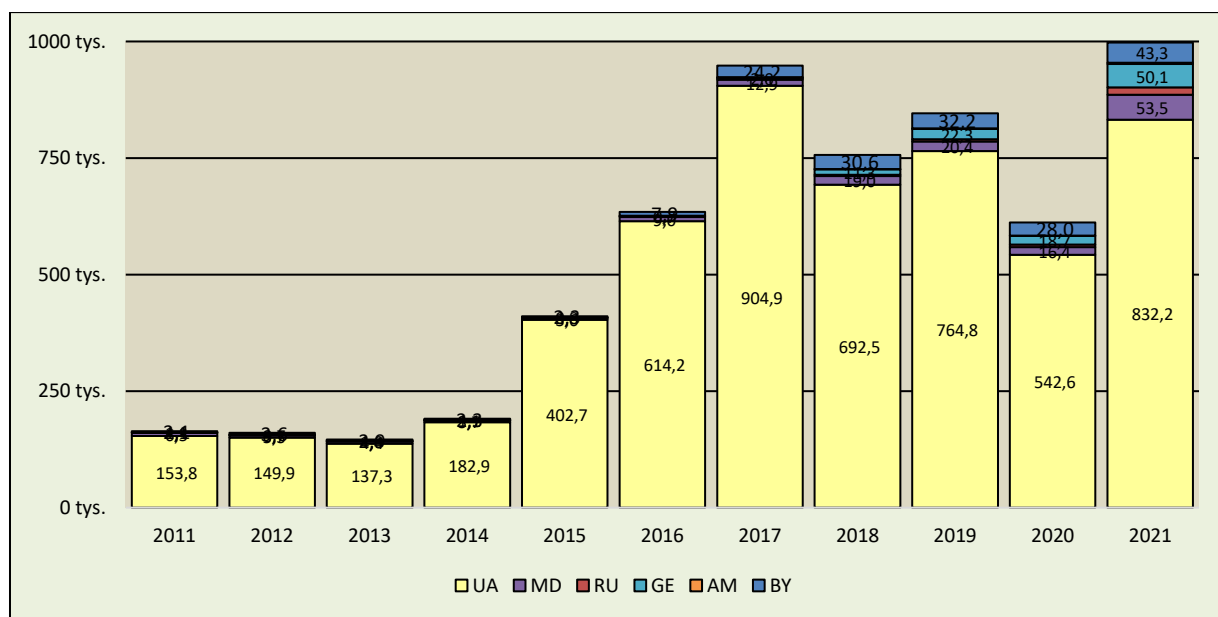
Źródło: Oficjalne statystyki opracowywane przez MRPiPS

Wykres 12. **Współczynnik zmienności wojewódzkiego rozkładu oświadczeń w 1. półroczach lat 2014 – 2021 (dane %)**

22) Współczynnik zmienności rozkładu oświadczeń, podobnie jak w przypadku zezwoleń na pracę dla cudzoziemców, potwierdza postępujące zwiększenie jednorodności wojewódzkiej na przestrzeni ostatnich lat. W przypadku lat 2014 – 2016 można mówić o bardzo silnej zmienności badanej cechy (współczynnik zmienności > 100) – największy wpływ miało wspomniane już w analizie województwo mazowieckie kumulujące od 58,6% w 2014 r. do 33,2% w 2016 krajowej liczby oświadczeń.

Wykres 13. **Liczba oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi według obywatelstwa w 1. półroczu 2021 r.**

Źródło: Oficjalne statystyki opracowywane przez MRPiPS

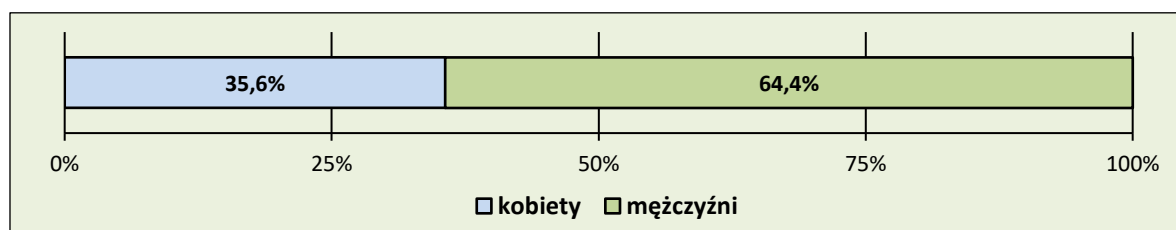
23) Podobnie jak w przypadku zezwoleń na pracę, w 1. połowie 2021 r. zaczął zmniejszać się udział obywateli Ukrainy w strukturze. W przypadku oświadczeń był to spadek o ponad 5 punktów procentowych, do 83,4%. Widocznie zwiększył się natomiast odsetek obywateli Mołdawii – o prawie 2,7 punktu procentowego, pierwszy raz do poziomu powyżej 5%.

Tabela 8. **Struktura oświadczeń zarejestrowanych w 1. półroczach lat 2011-2021 r. według obywatelstwa**

lata	Obywatelstwo						liczba zarejestrowanych oświadczeń
	BY	RU	UA	MD	GE	AM	
2011	1,3%	0,3%	93,8%	4,0%	0,7%	X	163 984
2012	2,2%	0,5%	93,6%	3,3%	0,4%	X	160 276
2013	2,0%	0,5%	93,9%	3,0%	0,7%	X	146 253
2014	1,2%	0,3%	95,8%	1,9%	0,6%	0,2%	190 977
2015	0,6%	0,2%	98,0%	0,9%	0,2%	0,1%	410 808
2016	1,3%	0,3%	96,8%	1,4%	0,1%	0,1%	634 321
2017	2,6%	0,3%	95,5%	1,4%	0,2%	0,1%	947 917
2018	4,0%	0,4%	91,5%	2,5%	1,5%	0,1%	756 812
2019	3,8%	0,6%	90,4%	2,4%	2,6%	0,2%	845 929
2020	4,6%	0,8%	88,7%	2,7%	3,1%	0,1%	611 727
2021	4,3%	1,6%	83,4%	5,4%	5,0%	0,3%	998 002

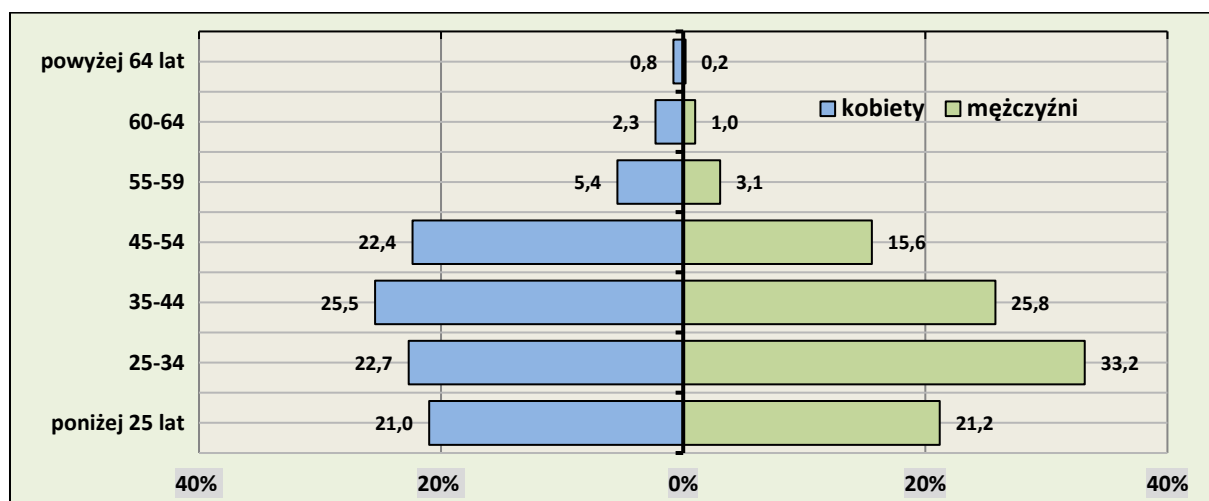
Źródło: Oficjalne statystyki opracowywane przez MRPiPS

Wykres 14. **Struktura oświadczeń zarejestrowanych w 1. połowie 2021 r. według płci cudzoziemców**

24) Tak jak w przypadku zezwoleń na pracę również zdecydowana większość oświadczeń o woli powierzenia pracy cudzoziemcom została w 1. połowie 2021 r. zarejestrowana dla mężczyzn (ponad 64 %).

Wykres 15. Struktura wieku i płci cudzoziemców, którym zarejestrowano oświadczenia o woli powierzenia pracy w 1. poł 2021 r. (dane w %)

25) Mediana wieku ogółu cudzoziemców, dla których pracodawcy zarejestrowali oświadczenia o powierzeniu im pracy w 1. połowie 2021 r. mieściła się w przedziale 25-44 lat. Rozkład wieku i płci wskazuje, że w przypadku mężczyzn – cudzoziemców najliczniejsza była subpopulacja w przedziale 25-34 lat (33,2%), zaś w przypadku kobiet w przedziale 35-44 lat (25,5%).

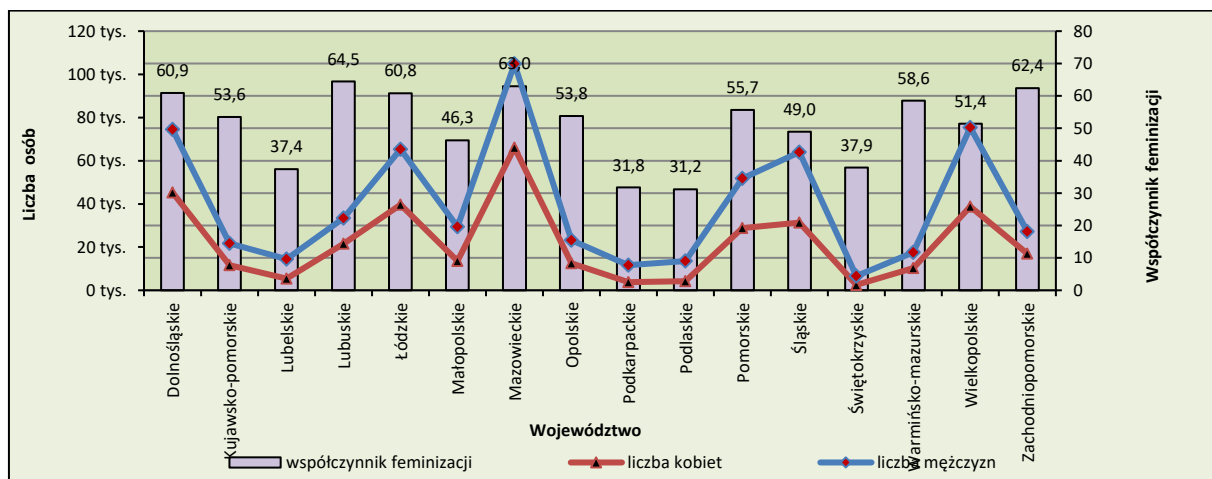
26) Najwięcej oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi w 1. połowie 2021 r. zostało zarejestrowanych przez podmioty działające w ramach sekcji PKD przetwórstwo przemysłowe. Sekcja ta obejmowała ponad 35% oświadczeń, 2 lata wcześniej było to nieco ponad 2 punkty procentowe więcej.

Tabela 9. Liczba oświadczeń zarejestrowanych w 1. półroczach 2019 – 2021 według sekcji PKD

Sekcje PKD	lata		
	2019	2020	2021
4.1. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	13 321	10 951	13 143
4.2. Górnictwo i wydobywanie	540	287	229
4.3. Przetwórstwo przemysłowe	318 166	215 698	350 437
4.4 Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	81	100	69
4.5 Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	6 275	4 940	6 457
4.6. Budownictwo	175 736	120 459	206 160
4.7. Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	41 353	27 850	43 944
4.8. Transport i gospodarka magazynowa	107 737	100 548	163 250
4.9. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	30 919	18 924	24 849
4.10. Informacja i komunikacja	1 962	1 336	2 405
4.11. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	289	163	600
4.12 Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1 038	923	1 317
4.13. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	6 411	4 490	8 170
4.14 Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	125 523	89 108	154 332
4.15 Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	39	15	28
4.16. Edukacja	542	355	648
4.17. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5 243	6 327	8 927
4.18 Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1 462	894	1 225
4.19. Pozostała działalność usługowa	7 593	6 391	9 467
4.20. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	1 699	1 967	2 345
4.21. Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	1	
razem	845 929	611 727	998 002

Źródło: Oficjalne statystyki opracowywane przez MRPiPS

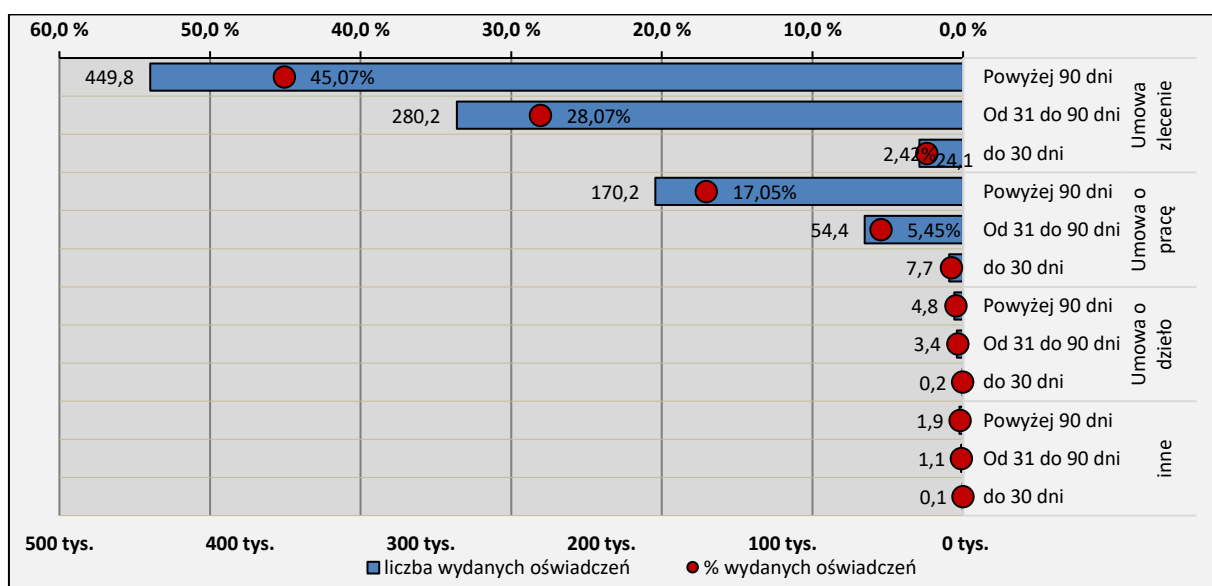
Wykres 16. Liczba oświadczeń o powierzeniu pracy dla cudzoziemców wg ich płci w układzie wojewódzkim oraz współczynnik feminizacji

Źródło: Oficjalne statystyki opracowywane przez MRPiPS

27) Rozkład płci cudzoziemców dla których zostały zarejestrowane oświadczenia o powierzeniu pracy charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem terytorialnym (podobnie jak w przypadku zezwoleń). W skali kraju liczba kobiet z zarejestrowanymi oświadczeniami przypadająca na 100 analogicznych mężczyzn wynosi 55,2. W ujęciu wojewódzkim najwyższy współczynnik feminizacji odnotowany został w województwie lubuskim – 64,5, najniższy zaś w województwie podlaskim – 31,2. W przypadku województwa lubuskiego w 33% przypadków oświadczeń dot. kobiet chodziło o sektor „transport i gospodarka magazynowa”.

Wykres 17. Zarejestrowane oświadczenia o powierzeniu pracy cudzoziemcom w zależności od rodzaju oraz długości planowanej umowy w 1. połowie 2021 r.

28) W dużym odsetku (45%) zezwoleń na pracę cudzoziemców łączyła się formą zatrudnienia na umowę zlecenie. W kategorii tej zdecydowana większość zawierana była na okres powyżej 3 miesięcy. Druga najpopularniejsza forma stosunku pracy zawierana była na umowę o pracę (25%). Wśród umów o pracę większość dotyczyła umów również na okres powyżej 90 dni.

Zezwolenia na pracę sezonową

O zezwolenie na pracę sezonową pracodawca może się starać zarówno dla cudzoziemca przebywającego już w Polsce i posiadającego tytuł pobytowy umożliwiający wykonywanie pracy, który wjechał w innym celu niż praca sezonowa, np. gdy cudzoziemiec przebywa w ramach ruchu bezwizowego lub posiada inny tytuł pobytowy, w tym wizę (z wyjątkiem wiz wydanych w celach: turystycznym, korzystania z ochrony czasowej lub przyjazdu ze względów humanitarnych) - tzw. „ścieżka krajowa”; jak i dla cudzoziemca, który dopiero będzie ubiegał się o wjazd do Polski w celu wykonywania pracy sezonowej - tzw. „ścieżka dyrektywowa”.

29) W I połowie 2021 r. w powiatowych urzędach pracy złożonych zostało ok. 300,5 tys. wniosków o zezwolenie na pracę sezonową. Pozytywnie rozpatrzonych zostało 47968.

30) W I połowie 2021 r. prawie połowa (46%) zezwoleń na pracę sezonową została wydana przez powiaty z województwa mazowieckiego, na kolejnych miejscach znalazły się: województwo lubelskie z udziałem prawie 10% oraz dolnośląskie i wielkopolskie z udziałem po ok. 7%.

31) Najwięcej zezwoleń wydawanych jest w ramach dwóch podklas PKD: uprawa pozostałych drzew i krzewów owocowych oraz orzechów a także uprawa drzew i krzewów owocowych ziarnkowych i pestkowych (łącznie ponad 56%).

32) Zezwolenia na pracę sezonową, w porównaniu do klasycznych zezwoleń i oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, są najsilniej zdominowane przez obywateli Ukrainy. W I półroczu 2021 r. dotyczyło ich 98% wydanych zezwoleń na pracę sezonową.

Cudzoziemcy w ZUS w 1. połowie 2021 r.

33) Od 2008 roku liczba cudzoziemców zgłoszonych w ZUS do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych oraz ich udział w ogólnej liczbie ubezpieczonych w ZUS stale rośnie. Od 2015 roku obserwowany jest większy wzrost liczebności cudzoziemców ubezpieczonych w ZUS. Najwyższy wzrost

zanotowaliśmy między rokiem 2016 i 2017 – wzrost o 147,1 tys. Następnie co roku wzrost ten był coraz niższy: między 2017 i 2018 rokiem – o 129,5 tys., między 2018 i 2019 rokiem – o 81,8 tys. W grudniu 2020 roku liczba cudzoziemców zgłoszonych do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych była blisko 4-krotnie większa niż w grudniu 2015 roku. W latach 2008-2014 cudzoziemcy stanowili niecały 1% ogółu ubezpieczonych w ZUS. Na koniec 2016 roku udział cudzoziemców w ogólnej liczbie ubezpieczonych w ZUS wyniósł prawie 2%, natomiast według stanu na 31 grudnia 2020 r. udział cudzoziemców wyniósł już 4,6%. Na koniec lipca 2021 r. do ZUS zgłoszonych było 818 tys. cudzoziemców (wzrost o ponad 35% w stosunku do analogicznego okresu sprzed roku). Obywatele Ukrainy stanowili prawie 73,7% tej liczby, Białorusi ponad 7%. Udział obywateli pozostałych państw nie przekraczał 2%.

Bezrobocie rejestrowane wśród cudzoziemców

34) Liczba cudzoziemców zarejestrowanych jako bezrobotni wyniosła na koniec czerwca 2021 r. 4151 osób co stanowiło 0,43% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Spis wykresów

Wykres 1. Zależność pomiędzy dynamiką wzrostu PKB a roczną dynamiką wzrostu liczby wydanych zezwoleń na pracę dla cudzoziemców w latach 2011 - 2020.....	4
Wykres 2. Zależność pomiędzy dynamiką wzrostu PKB a roczną dynamiką wzrostu liczby zarejestrowanych oświadczeń o woli powierzenia pracy dla cudzoziemców w latach 2011 - 2020	4
Wykres 3. Liczba oraz struktura wydanych zezwoleń na pracę dla cudzoziemców wg województw w 1. półroczu 2021 r.	6
Wykres 4. Współczynnik zmienności wojewódzkiego rozkładu zezwoleń na pracę cudzoziemców w 1. półroczach lat 2014 – 2021 (dane %).....	7
Wykres 5. Struktura zezwoleń na pracę według płci cudzoziemców	7
Wykres 6. Liczba zezwoleń wystawionych dla cudzoziemców wg płci w układzie wojewódzkim oraz współczynnik feminizacji	8
Wykres 7. Struktura wieku i płci cudzoziemców, którym wystawiono zezwolenia na pracę w 1. półroczu 2021 r. (dane w %).....	8
Wykres 8. Wydane zezwolenia na pracę w zależności od rodzaju oraz długości zawartej umowy	11
Wykres 9. Struktura zezwoleń w podziale na przedłużone oraz nowe	11
Wykres 10. Liczba oświadczeń oraz liczba zezwoleń na pracę zarejestrowanych/wydanych w 1. półroczach lat 2013 - 2021.....	12
Wykres 11. Liczba oraz struktura zarejestrowanych oświadczeń dla cudzoziemców wg województw w 1. półroczu 2021 r.	14
Wykres 12. Współczynnik zmienności wojewódzkiego rozkładu oświadczeń w 1. półroczach lat 2014 – 2021 (dane %).....	15
Wykres 13. Liczba oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi według obywatelstwa w 1. półroczu 2021 r.	15
Wykres 14. Struktura oświadczeń zarejestrowanych w 1. Połowie 2021 r. według płci cudzoziemców	16
Wykres 15. Struktura wieku i płci cudzoziemców, którym zarejestrowano oświadczenia o woli powierzenia pracy w 1. poł 2021 r. (dane w %).....	17
Wykres 16. Liczba oświadczeń o powierzeniu pracy dla cudzoziemców wg ich płci w układzie wojewódzkim oraz współczynnik feminizacji	19
Wykres 17. Zarejestrowane oświadczenia o powierzeniu pracy cudzoziemcom w zależności od rodzaju oraz długości planowanej umowy w 1. połowie 2021 r.	19

Spis tabel

Tabela 1. Dynamika wzrostu PKB, liczba wydanych zezwoleń, zarejestrowanych oświadczeń oraz zezwoleń legalizujących pobyt w latach 2011-2020 (dane roczne)	3
Tabela 2. Liczba zezwoleń na pracę wydanych w I. półroczach lat 2014 – 2021 oraz stopa wzrostu w analogicznym okresie w kolejnych latach	5
Tabela 3. Struktura zezwoleń na pracę według województw w I. półroczach lat 2014 – 2021	6
Tabela 4. Struktura zezwoleń na pracę cudzoziemców wydanych w 1. półroczach 2016- 2021 r. według 10 najliczniej reprezentowanych w danym roku obywatelstw (w%)	9
Tabela 5. Struktura zezwoleń na pracę według sekcji PKD w 1. półroczach 2020-2021 (dane w %)	10
Tabela 6. Liczba oświadczeń zarejestrowanych przez powiatowe urzędy pracy w 1. półroczach lat 2011-2021 oraz stopa wzrostu w kolejnych latach	13
Tabela 8. Struktura oświadczeń zarejestrowanych w pierwszych półroczach 2017 – 2021 według województw (%)	13
Tabela 7. Struktura oświadczeń zarejestrowanych w 1. półroczach lat 2011-2021 r. według obywatelstwa	16
Tabela 9. Liczba oświadczeń zarejestrowanych w 1. półroczach 2019 – 2021 według sekcji PKD	17